

Přemysl Otakar II.

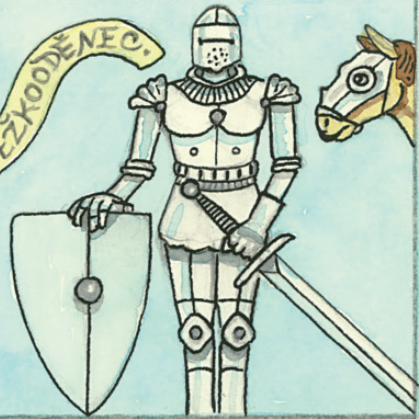
(1233–1278)

Král železný a zlatý! Říkalo se o něm, že vládne tvrdou pěstí a že je velice ctižádostivý. „Železný“ mu začali říkat Kumáni, což byli nájezdníci. Porazit je nebylo snadné, měli rychlé koníky, měli dobré luky a dokázali se i přeplavit přes řeku pomocí nafouknutých měchů. V bitvě u Kressenbrunnu jim ale sklaplo. Tam totiž Přemysl Otakar II. přijel s rytíři těžkooděnci. Těžcí skutečně byli, kromě vatovaného spodního oděvu měli na sobě kovovou zbroj, vážící 25 až 30 kilogramů. V takovém brnění bylo za slunného dne náramně horko, ale šíp ho neprorazil. Navíc měli tito rytíři skvělé koně, zvyklé na pach krve a na bojový ryk, většinou dobře cvičené hřebce. A proč říkali králi také „zlatý“? Uměl dobře hospodařit, na rozdíl od jiných panovníků se nedostával do finančních potíží. Ale měl být spíš „stříbrný“ – jeho hlavním bohatstvím bylo totiž právě stříbro. Podle kronikáře byl král *nepříliš vysoký, postavy ušlechtilé* (čili se nehrbil), *tváře snědé, statečný a moudrý, nadobýčež výmluvný*. Dobře mluvit musel umět – díky jeho diplomacii (ale taky sňatkům) dosáhlo České království největšího rozmachu. (Až do doby Karla IV. ovšem.) Postupem času získal Přemysl Otakar II. kromě české koruny další tituly: vévoda rakouský, vévoda štýrský, vévoda korutanský a kraňský... Snažil se stále rozšiřovat moc českého státu. Účastnil se například křížové výpravy do pobaltského Pruska a založil tam město Královec. Po matce zdědil Chebsko, po bratranci Oldřichovi Korutansko a Kraňsko, pak připojil jižní část Furlanska. Pro nová území byl král vůbec odhodlán udělat cokoli. Takže se kvůli nároku na Rakousy a Štýrsko oženil s Markétou, sestrou Fridricha II., která byla o víc než třicet let starší než on! S takovou ženou ale sotva mohl získat dědice... Markéta sice tvrdila, že děti nemůže mít král – ale to se ukázalo mylné, když na svět přivedla chlapce jedna z jejích dvorních dam. Tato Anežka z Kuenringu porodila

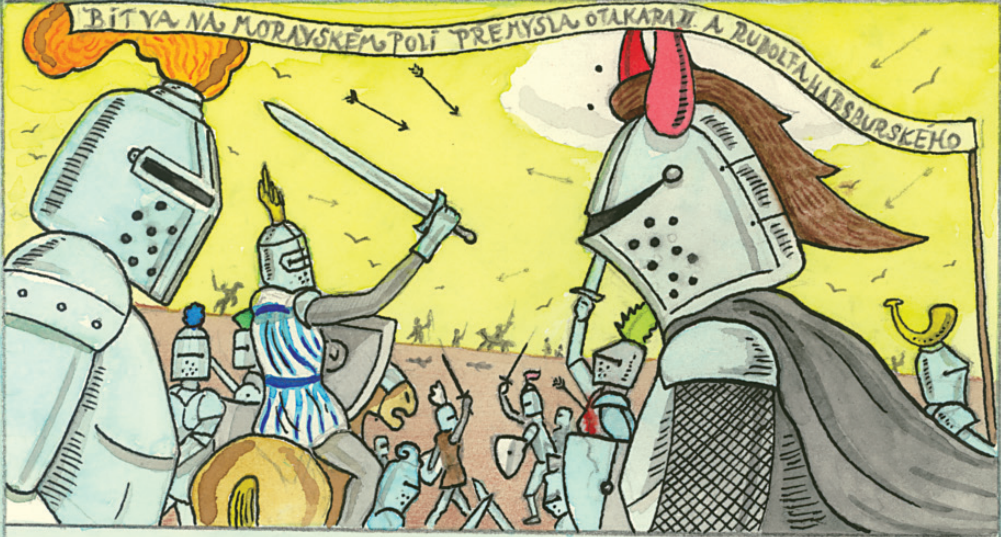
PŘEMYSL OTAKAR II

TEŽKODĚNEC

BÍTYA NA MORAVSKÉM POLI PŘEMYSLA OTAKARII A RUDOLFA HABSBURSKÉHO

KUJGANI

KUNHUTA

panovníkovi syna Mikuláše a ještě dvě dcery. Markéta už nemohla říkat nic... a nic nenamítala ani proti rozluce manželství. Přemysl Otakar zkusil požádat papeže o uznání následnického práva pro syna Mikuláše, ale nevyšlo to, nemanželský potomek přece nemůže být králem! (Přemysl Otakar tedy syna jmenoval aspoň vévodou opavským). Panovník si tedy – po rozluce s Markétou – začal hledat novou ženu. Prý *byl uchvácen krásou* dcery Bély IV., která se taky jmenovala Markéta. Ta ale o svatbu nestála, toužila *zahalit se svatým závojem* – čili vstoupit do kláštera. Tak se Přemysl Otakar II. nakonec oženil s Bélou IV. Kunhuta měla šest dětí, ale dospělosti se dožily pouze tři: Kunhuta Přemyslovna, Anežka Přemyslovna a Václav II. Dědic byl na světě!

Mimo rodinných starostí měl ale král starosti státní: zakládal města (za jeho vlády jich vzniklo přes padesát!), zřídil zemský soud a také bojoval – několikrát – s uherským králem Štěpánem (nakonec se dohodli na mírové smlouvě). Největší problém nastal v roce 1273. Tehdy římsí kurfiřti (knížata s právem volit panovníka) zvolili za římského krále ne Přemysla Otakara II., ale Rudolfa Habsburského. Přemysl jim byl příliš mocný, o Rudolfovi se (mylně) domnívali, že je bude poslouchat. Zachovali se vůbec nepěkně, Přemysla ani k volbě nepozvali. Rozumí se, že ten Rudolfovo zvolení neuznal. Navíc to vypadalo, že by Přemysl Otakar II. měl po čase vrátit rakouské země! Rudolf totiž začal bezprávně zasahovat do záležitostí českého státu. Pomalu přetahoval českému panovníkovi spojence. A taky se náramně spřátelil se šlechtici, kteří krále zrovna nemilovali. Ti si připravili (velmi pečlivě) vzpouru – a ta nakonec donutila Přemysla Otakara II. uzavřít s Rudolfem „vídeňský mír“. Přišel ovšem o Chebsko a alpské země. Rudolfovi to nebylo dost, tlačil na českého krále víc a víc, žádal všemožné další ústupky... Kdo by si to dal dlouho líbit? Přemysl Otakar II. se vzepřel... a došlo (v roce 1278) k bitvě na Moravském poli. Tam se utkalo 55 000 mužů – a bitva trvala 3 hodiny. Přemysl Otakar II. si vyžádal pomoc příbuzných z Porýní, Míšně a Branibor – ti slíbili těžkooděnce. Poláci zase

poslali lehkou jízdu. Rudolf Habsburský taky nebojoval sám, po boku mu stála vojska uherského krále Ladislava IV. Kumána. V boji zpočátku vítězil český král: Kumáni byli zatlačeni rytíři na chráněných koních. I druhý útok Přemysl Otakar II. ustál, ba získal převahu. Spousta nepřátel taky utonula v rozvodněné řece Moravě. Jenže pak králi vpadla do zad třetí část habsburských vojsk. Mluvílo se o tom, že někteří čeští pánové krále zradili a ujeli. Jeden, Závíš z Falkenštejna, prý miloval královnu. Ale dokázáno to není. Jistě víme jen to, že český král byl zraněn mnoha ranami, z nichž jedna mu prorazila lebku... Tak skončil král železný a zlatý, tak Rudolf zvítězil.

✱ ✱ ✱